

Sahlgrenska International Care

Biståndsrapport 2023

– för global hälsa och en hållbar vård

Innehåll

 Inledning	4
 Hållbarhet	5
 Årskrönika	6
 Ukraina	8
 Turkiet	10
 Guinea	12
 Statistik	14

Sahlgrenska International Care

Sahlgrenska International Care är Sahlgrenska Universitetssjukhusets centrum för internationella samarbeten som bidrar till utveckling av vård – lokalt och globalt.

Högspecialiserad vård för internationella patienter

Utbyten för sjukvårdspersonal

Specialistprogram för internationella läkare och tandläkare

Utvecklingsarbeten för global hälsa

Internationellt materialbistånd

Vision

Sahlgrenska International Cares vision är att fler människor globalt får tillgång till vård, möjlighet till god hälsa och ett gott liv.

Internationella samarbeten som ska göra vården bättre för patienter och medarbetare i Västra Götaland, Sverige och i de länder vi samverkar med.

För en hållbar vård

Sahlgrenska International Care (SIC) ska bidra till en mer hållbar sjukvård – lokalt och globalt. Genom internationella samarbeten, en ansvarsfull resurshantering och investeringar i projekt som främjar global hälsa, strävar SIC efter att på olika sätt göra vården bättre för patienter och medarbetare i Västra Götaland, Sverige och i de länder vi samverkar med.

Vi har prioriterat två av de 17 globala målen som SICs biståndsarbete kan bidra

mest till. Hållbarhetsmålen är integrerade i vår verksamhetsplan och ska vara ett styrmedel för SICs verksamhet – där hållbarhet är en naturlig del.

Läs mer om hållbarhetsarbetet i [Sahlgrenska International Care Års- och hållbarhetsrapport 2023 \(vgregion.se\)](#).

2023 – fortsatt hög donationsvilja, men negativ utveckling i världen satte spår i biståndet

Fördjupade samarbeten med fler organisationer och ett fortsatt högt engagemang från VGRs förvaltningar, har resulterat i att biståndet som helhet har ökat under 2023. Ett område som fått stå tillbaka är den praktiska uppföljningen i fält.

Grunden i arbetet med internationellt bistånd är att så effektivt som möjligt tillvarata överskottsmaterial från sjukvården inom Västra Götalandsregionen och att verka för att det återbrukas så effektivt som

möjligt på platser som saknar våra resurser. Genom det så bidrar vi till att kvalitativ medicinsk utrustning får förlängd livslängd och att resurser används ansvarsfullt och hållbart.

Fler samarbetspartners – bredare insatser

Sahlgrenska International Care har fördjupat samarbetet med befintliga partners och två ytterligare organisationer

vilket fått som effekt att våra kontaktytor breddats, både inom det civila samhället som med aktörer inom den privata sektorn.

” De senaste två åren har Sahlgrenska International Care fått nya samarbetspartners inom det civila samhället. Det har inneburit att vi kunnat vara effektivare i att ta om hand om det material som verksamheterna inom VGR erbjudit och även i högre grad kunna följa vart våra donationer gått. Det har också gjort att vår förståelse för nya typer av samarbeten ökat, något som jag tror är viktigt i den föränderliga politiska miljö internationellt bistånd verkar under just nu.

Anders Lygdman, ansvarig internationellt materialbistånd på Sahlgrenska International Care.

Samarbete med Åter i bruk – för mer återbruk

Engagemanget inom VGRs förvaltningar är fortsatt högt. Våra donationsvolymerna har fortsatt legat på en jämn nivå under året och vi ser en ökning i insamling av vissa nyckelprodukter. Ett samarbete har inletts med Åter i Bruk, VGRs verksamhet för

internt återbruk av möbler, och gemensamt har vi skaffat oss en bättre överblick av strömmarna av produkter som bör återbrukas och inte slängas eller skrotas.

Ökade kostnader för partnerorganisationer – satt spår i biståndskedjan

Året har även präglats av den negativa utvecklingen i världsekonomin. För våra samarbetsorganisationer så har effekterna av en hög inflation och en svag svensk krona inneburit betydande kostnadsökningar för deras verksamheter. I synnerhet har stigande kostnader för transporter utgjort en osäkerhetsfaktor som försvårat planeringen av insatser.

Robert Bergman, Direktör på samarbetsorganisationen Human Bridge, är ansvarig för en verksamhet som årligen gör över 100 transporter världen över. Han ser en tydlig ökning för genomsnittstransporter 2023, jämfört med året innan.

” Tar vi ett genomsnitt över samtliga transporter så hamnar vi på en kostnadsökning om ca 10 procent för 2023 jämfört med 2022. Samtidigt är det så att kostnad bara för transporter till Ukraina har ökat med ca 35 procent. Containerfrakt till t.ex. Djibouti har på två år varit uppe och nosat på nästan 200 procent under en kort period, men är nu nere på omkring 100 procent.

Robert Bergman, Direktör Human Bridge

Uppföljning i fält har fått stå tillbaka

Den osäkerhet som funnits under året ekonomiskt har gjort att det funnits en försiktighet. Ett område som fått stå tillbaka är den praktiska uppföljningen i fält. Även om våra samarbetspartners har

genomfört uppföljningsresor, har de för flera av organisationerna varit färre och i egen regi. Partners, så som Sahlgrenska International Care, har inte erbjudits att följa med.

Ukraina

Kurs i traumakirurgi för ukrainska läkare

Kriget i Ukraina har satt enorm press på det ukrainska samhället på alla plan. Ryssland ignorerar internationell humanitär rätt, "krigets lagar", vilket resulterat i att sjukhus, ambulanser och vårdpersonal attackerats. Stridsskador på armar och ben har ökat markant och med det behovet av att utveckla kompetensen inom traumakirurgi bland ukrainsk vårdpersonal.

I samarbete med biståndsorganisationen Kristna Läkare och Medicinstudenter (KLM) gjorde SIC det möjligt för en grupp ukrainska läkare att delta i kursen Upper Extremity Trauma: Acute and Reconstructive Surgery i Göteborg.

Efter att KLM och deras systerorganisation i Ukraina tillsammans med flera ukrainska sjukhus gjorde ett urval av deltagare,

så finansierade SIC kursavgift och andra kringkostnader för tre ukrainska kirurger. Kursen gavs på Kirurgiskt Anatomiskt Träningscenter (KAT) på Mölndals sjukhus och arrangerades av Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Sahlgrenska Akademin. Förutom deltagande i kursen så fick deltagarna göra studiebesök och samverka med kollegor från SU.

– Hemma har vi inte möjlighet att öva på riktiga kroppar, berättar Ivan Savka, läkare vid sjukhuset i Turiisk. Idag har jag lärt mig tekniker som jag aldrig använt mig av tidigare. Det är väldigt nyttig kunskap i mitt arbete, säger Ivan, till vardags kirurg i Ukraina.

Läs mer:

[Ukrainska läkare lär sig operera vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset - VGRfokus](#)

Särskild organisation Ukraina

Den särskilda organisationen för Ukraina avvecklades under hösten 2023. Efter att ha varit upprättad i över ett år så bedömdes att behovet av en särskild koordinerande mekanism på regional nivå inte längre fanns. SIC kommer att fortsätta med arbetet att stötta Ukraina men nu inom ramen för vårt ordinarie uppdrag.

Under Särskild Organisation Ukraina har SIC bedrivit ett aktivt samarbete med våra avtalsorganisationer Human Bridge och Agape. Samarbete med organisationerna Help Ukraine Gothenburg (HUG) och Kristna Läkare och Medicinstuderande

(KLM) inleddes under 2022 efter att den fullskaliga invasionen startat från Ryssland. Regelbundna hämtningar av våra donationer av sjukhusutrustning och förbrukningsmaterial har skett i regelbunden takt och överförts till Ukraina via våra samarbetspartners och deras lokala partners och nätverk. Specifika donationer har även gjorts till organisationerna "Ukrainas vänner i Uddevalla" samt "Tjörns hjälp till Ukraina" för punktinsatser på olika sjukhus i Ukraina. Inom ramen för vårt ordinarie arbete kommer samarbetet att fortsätta även med HUG och KLM.

Konferens för återuppbyggnad av sjukvården i Ukraina

I december arrangerade Swecare och Socialdepartementet **Conference on Support to the Recovery and Development of Health Care in Ukraine**. Konferensens syfte var att diskutera återuppbyggnaden av hälso- och sjukvården i Ukraina. Anders Lygdman, biståndsansvarig på SIC, representerade VGR och SU och fick inleda en session på ämnet Training and Education.

Läs mer

[Konferens om stöd till Ukraina samlade hälso- och sjukvårdens nyckelaktörer - Regeringen.se](#)

KLM – Kristna läkare och medicinstudenter

Organisationen grundades 1938 och har idag omkring 500 medlemmar. De är bland annat engagerade i etiska frågor kring exempelvis dödshjälp och könsdysfori. Bistånd är en annan viktig del av verksamheten. Runt om i världen finns ett hundratal systerorganisationer.

Turkiet

Insats i Turkiet till följd av stor jordbävning

Tidigt i februari 2023 drabbades sydöstra Turkiet av den värsta jordbävningen sedan 1930-talet, som resulterade i att cirka 50,000 människor omkom och massiv förstörelse av bostäder och infrastruktur. Genom samarbetet med Agape Foundation och Svensk-Turkiska Kvinnoförbundet (STKF), kunde VGR nå fram med hjälpmedel.

I Turkiet påverkades hela kustområdet Iskenderun (Medelhavet) väldigt hårt, men skadorna efter skälven nådde enda upp till Elbistan. En stor humanitär insats inleddes av Turkiet, av FN-systemet, av EU:s humanitära aktörer samt en rad internationella frivilligorganisationer.

Sahlgrenska International Cares samarbetspartner Agape Foundation har länge haft ett samarbete med det Svensk-Turkiska Kvinnoförbundet (STKF). På så sätt kunde parterna snabbt bidra till att två transporter med hjälpmedel och förnödenheter kunde skickas. Hjälpmedel och insatserna i området koncentrerades till från strax söder om Iskenderun till Arsuz, Hatay.

Totalt 111 personer nåddes av insatsen

De hjälpmedel som VGR bidragit med är rullstolar, sängar, rullatorer och kryckor. Enligt rapporter från STKF delades omkring 90% av hjälpmedlen ut i området

Arsuz Hatay och resterande till drabbade som hade flytt till andra närliggande kommuner/byar. Totalt 111 personer i ett brett åldersspann, från barn till vuxna, nåddes av insatsen.

Behovet fortsatt stort

Enligt en lokal samarbetspartner till STKF som sitter med i riksförbundet för funktionsnedsatta i Turkiet, är behovet fortfarande stort i de jordbävningdrabbade områdena. Hjälpmedel som efterfrågas är rullstolar, rullatorer samt sjukhussängar till sjukhusen.

Först uppföljning – sedan ny hjälpsändning

Agape Foundation undersöker möjligheten till ytterligare en hjälpsändning under 2024. Men först planerar SIC och Agape Foundation att resa till Turkiet våren 2024, för att följa upp redan genomförda insatser på plats.

En kvinna som mottagit hjälpmedel från VGR via insatsen från Agape Foundation och Svensk-Turkiska Kvinnoförbundet.

AGAPE Foundation är en biståndsorganisation som startades 1984. Verksamheten har sin bas i Falkenberg och är en av VGR:s mångåriga samarbetspartners inom biståndet, med fokus på att tillhandahålla hjälpmedel till länder där befolkningen har en begränsad tillgång till det.

Svensk-Turkiska Kvinnoförbundet (STKF) bildades år 2007 som en sammanslutning av turkiska kvinnoföreningar i Sverige. Turkiska Kvinnoförbundet är en demokratiskt, partipolitiskt och religiöst obunden ideell organisation.

Guinea

Sjukhusutrustning från VGR nådde en klinik i staden Faranah under Covid-pandemin. Sedan dess har de kunnat öka sin personalstyrka och därmed sin vårdkapacitet.

Under Covid-pandemin påbörjades en upprustning av en klinik i staden Faranah och som stöd i det arbetet så skickades sjukhusutrustning och förbrukningsmaterial från Sverige via Human Bridge och med stöd av VGR.

Denna insats har under 2023 följts upp av Human Bridge för att bedöma vilka resultat som kan påvisas.

Personalstyrkan har ökat

På kliniken fanns från början en läkare och en barnmorska/sjuksköterska samt övrig personal som bestod av åtta personer. Utrustningsnivån var låg och satte begränsningar i möjligheterna att ta emot patienter. Efter insatsen har den nya utrustningen gjort det möjligt att ytterligare anställa en kirurg och en narkossjuksköterska.

På kliniken utförs operationer som kejsarsnitt, brock- och blindtarmsoperationer och klinikens laboratorium har utsetts som referenslab i regionen. När personalstyrkan har ökat, har kliniken kunnat tillhandahålla mer vård till patienter i området.

I samband med transporten levererade och installerade Human Bridge också en solpanelsutrustning som gör det möjligt för kliniken att vara självförsörjande på el för sin verksamhet.

Klinik i Faranah som mottagit utrustning från bl.a. VGR via Human Bridge.

Sjukhussängar från VGR på kliniken i Faranah.

Faranah-regionen ligger i centrala Guinea och gränsar mot både Sierra Leone och Mali. Floden Niger som genomkorsar regionen är livsviktig för den knappt en miljon människor som bor där.

Statistik

Satsning på hållbarhetsuppföljning extra viktig när uppföljningsresor inte genomförts

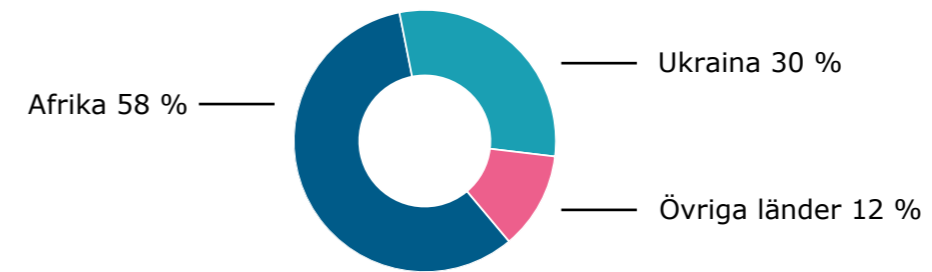
Ett område som fått stå tillbaka under 2023 är den praktiska uppföljningen i fält. Varje år gör SIC minst två uppföljningsresor med våra samarbetspartners till utvalda mottagarländer för kvalitetssäkra att verksamheterna vi stödjer fungerar som utlovat. Under 2023 var detta inte möjligt.

Den största bidragande faktorn är att även de biståndsorganisationer SIC samarbetar med har tampats med ekonomiska utmaningar till följd av omvärldsläget. Sådana här år ställer det högre krav på utförlig återrapportering från våra samarbetspartners, vilket vi i dialog med dem är överens om kan förbättras. Därför har SIC under året initierat en översyn av avtalen med de största biståndsorganisationerna och de nya avtalen kommer ha ökat hållbarhetsfokus.

Insats i Turkiet till följd av stor jordbävning.

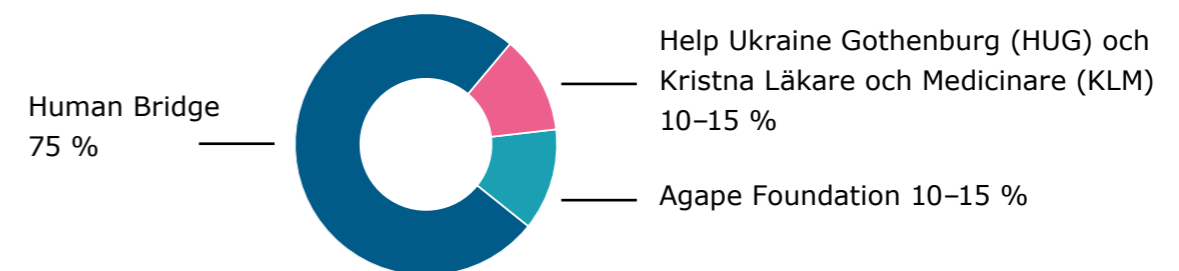
Fördelning bistånd länder

KOMMENTAR

- Biståndet till Ukraina är fortfarande enskilt störst per land. Mycket på grund av att två av totalt fyra samarbetspartners, arbetar uteslutande mot Ukraina samt att ca 40 procent av vår största samarbetspartners, Human Bridges, bistånd går till Ukraina.
- Majoriteten av VGR:s bistånd går fortfarande till subsahariska Afrika, där de flesta av våra långsiktiga utvecklingsarbeten finns.
- Bland övriga länder återfinns Rumänien och andra länder i Östeuropa, Turkiet samt El Salvador.

Fördelning biståndsorganisationer

Fördelning per kategori

KOMMENTAR

- Avancerad utrustning är all medicinteknisk utrustning som används av personal i utövande av vård. Exempel är ultraljud, EKG, C-båge och dialysapparater.
- Basal utrustning är tex sjukhussängar, sängbord, britsar, operationsbord och provtagningsstolar.
- Hjälpmedel är tex rullstolar, rullatorer, patientlyftar och alla typer av vitvaror.
- Övrigt är förbrukningsmaterial.

Fördelning nyckelprodukter

Sängar
383
(572)

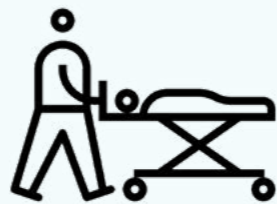
Rullstolar
916
(730)

Ultraljud
10
(15)

Utmärkande donationer eller insatser

1 fullt utrustad ambulans
från SÄS

30 operationsbord
från NU-sjukvården (Uddevalla)

KOMMENTAR

- En fullt utrustad ambulans donerades från SÄS via Human Bridge till sjukhuset i Vinnytsia, en stad och region i sydvästra Ukraina.
- Operationsborden från NU-sjukvården har gått till ett nytt offentligt universitetssjukhus i Arba Minch, en stad i sydvästra delen av Etiopien. De kommer installeras med hjälp av svenska tekniker, från SÄS och Universitetssjukhuset Örebro, under maj 2024.

Antal uppföljningsresor tillsammans med samarbetsorganisationer

Under 2023 gjordes ingen uppföljningsresa, jämfört med 2 föregående år.

KOMMENTAR

- Uppföljningsresor har ej kunnat genomföras, vilket gör oss mer beroende av rapportering från våra samarbetspartners. Viktiga dimensioner i processen blir dock svårare att kvalitetssäkra, varav den viktigaste att säkerställa att utrustning är på plats och har avsedd effekt i relation till det identifierade behovet.

Inverkan på vårdpersonal/invånare/sjukvården globalt

Kan inte mätas på grund av ej tillräckliga data.

KOMMENTAR

- Under året har fakta kring vilken inverkan våra insatser tillsammans med partners får varit svår att dokumentera, till stor del för att uppföljningsresor inte kunnat genomföras. Ökad transparens inom det här området är nödvändigt för att kvalitetssäkra det långsiktiga hållbarhetsarbetet.

Klimatväxling

Då inga internationella flygresor genomfördes inom ramen för biståndsarbetet, så redovisades ingen klimatväxling.

www.sahlgrenska.se/sic
sahlgrenskaic@vgregion.se